

Heikki Variksen kirja-arvio

Miten on mahdollista, että suomenkielentaidoton ihminen aloittaa Suomessa opettamisen ja nousee pian muun maailman tietoisuuteen?

Olli Varonen kirjoitti uskomattoman inspiroivan elämäkerran veljeksistä Géza ja Csaba Szilvay. Kirjan otsikko: ”Lapselle vain paras on kyllin hyvää” kertoo millä asenteella työtä on tehty. Géza Szilvay aloitti viulunsoiton opettamisen Itä-Helsingin musiikkiopistossa 1971 vajavaisella suomenkielen taidolla. Hän joutui tekemään opetusmateriaalinsa niin havainnolliseksi, että pikkulapset ymmärsivät lähes ilman sanoja nuottisymbolien merkityksen. Häntä auttoi luomaan lapsenomaisen opetustavan koekaniininaan pieni tyttärensä (Réka Szilvay, nykyisin viulunsoiton professori). Näin sai alkunsa Colourstrings, opetusmateriaali ja menetelmä, jonka lähtökohtana on yksinkertaisesti lapsen kehitystaso, leikinomaisuus, havainnollisuus, mutta myös tieteeseen nojaava perusta. Ja niin alkoi kehityskulku, jonka loppua ei ole nähty, mutta jonka tuloksena on valtava määrä levytyksiä, kongresseja, symposiumeja, kursseja, TV-sarjoja, opetusmateriaalia ja konsertteja Suomessa ja ulkomailla. Näissä olisi jo riittävästi elämäntyöksi, mutta Géza oli myös rehtori ja sen tehtävän ohella hän opetti vielä yli 20 tuntia viikossa, vaikka opetusvelvollisuus oli vain muutamia tunteja.

Kaiken takana on Colourstringsin lisäksi vahva, itseensä luottava ja määrätietoinen persoona. Sellainen luo karisman, jota Gézalla ja Csaballa on. Sellainen kerää ympärilleen hyvin nopeasti verkoston, joka haluaa työskennellä mukana. Lasten vanhemmat haluavat lapselleen parasta ja ovat pian mukana tukemassa, kaikki yhteen hiileen puhaltamassa. Sellaisesta syntyy tulosta. Ja se on vaikuttanut moniin opettajiin, jotka ovat ryhtyneet soveltamaan näitä oppeja. Minäkin innostuin tekemään säveltapailuun kokonaan uuden opetusmateriaalin Colourstringsin pohjalta ja olen kiitollinen saatuaani olla näiden veljesten työtoveri.

Juuri ilmestynyt kirja on miltei hengästyttävää luettavaa. Olisin lukenut sen samalta istumalta, mutta flunssa pakotti jatkamaan seuraavaan päivään. Kerronta on elävää ja veljesten huumorintaju on läsnä kaiken aikaa. Myös vastoinkäymiset ja kammellukset on kerrottu elävästi. Vaikeita aiheita ja epäonnistumisia ei ole vältelty. Kirja kertoo monista tämän koulutuksen läpikäyneistä, menestyneistä muusikoista. Ja suurin osa on saanut elämälleen hyvin arvokasta pääomaa. Temppeliaukion kirkossa 13.9.2023 pidetyssä Gézan 80-vuotisjuhlakonsertissa tunnelma tiivistyi koko konserttiyleisön noustessa seisoltaan aplodeihin minuuttien ajaksi. Se kertoo miten laaja vaikutus työllä on ollut. Gézan ja Csaban intohimosta kertoo, että he vielä yli 80-vuotiaina jatkavat opettamista!

Kun Suomessa pahoitellaan Pisa-kokeiden kertomaa opetustason laskua, kannattaisi lukea Olli Varosen kirja. Se on kirja intohimosta, vahvan persoonan voimasta ja yhteistyöstä opettajan ja perheiden kanssa. Sellaista voisi toivoa Suomen kouluihin. Ja kaksi lainausta kirjasta: ”Kaiken edelle menee kuitenkin opettajan vilpittömän halu auttaa oppilastaan. Ilman tuota vilpittömän auttamisen halua voi olla kohtuullisen hyvä opettaja, mutta ei erinomainen” (sivulla 208). Tulevaisuudesta veljekset toivovat: ”Haluaisimme nähdä, että ainakin kaikissa Euroopan maissa, vähintään niiden pääkaupungeissa, olisi toimiva musiikkiperuskoulu. Tämä musiikkiperuskoulu ei pelkästään anna kasvatusta ja koulutusta musiikin kentällä – se myös integroi musiikin jokapäiväiseen elämään”(sivulla 217)

En kerro enempää. Antoisia lukuhetkiä!

Heikki Varis